

Öll á sama báti? Rannsókn á hópastarfi með foreldrum barna með röskun á einhverfurófi

Guðrún Þorsteinsdóttir, félagsráðgjafi og MA nemi í félagsráðgjöf við Háskóla Íslands

Rannsóknin

- ▶ Hópastarf með foreldrum barna með röskun á einhverfurófi árin 2003 – 2007
 - Alls tóku 75 foreldrar þátt
 - Andrés Ragnarsson, sálfræðingur leiddi hópastarfið
- ▶ Fjáröflun og frumkvæði á vegum Soroptimistaklúbbs Seltjarnarness
- ▶ Lokaverkefni í MA námi í félagsráðgjöf við HÍ undir handleiðslu Dr.Guðnýjar Bjarkar Eydal

Einhverfurófið

Einhverfa

Ódæmigerð einhverfa
Aspergersheilkenni
Gagntæk þroskaröskun

- ▶ Einkenni í félagslegu samspili, máli og tjáskiptum, sérkennilegri / árátukenndri hegðun
- ▶ Algengara hjá drengjum en stúlkum

Greining á einhverfurófi

- ▶ Stundum áfall fyrir foreldra
- ▶ Sorgarferli
- ▶ Óvissa um framtíð
- ▶ Áhyggjur af þroska barns
- ▶ Mismikill stuðningur umhverfis
- ▶ Ólík upplifun og þarfir foreldra
- ▶ Skortur á tilfinningalegum stuðningi í kjölfar greiningar

Foreldrar barna með einhverfu

- ▶ Meira álag en á foreldra annarra barna
- ▶ Streita og þunglyndi algengara hjá mæðrum
- ▶ Erfiðleikar barns í félagslegum samskiptum
- ▶ Krefjandi umönnun barns
- ▶ Aðgangur að stuðningi – frá nærumhverfi og þjónustuaðilum
- ▶ Innri styrkur og bjargráð

Hópastarf

- ▶ Þekkt aðferð í störfum fagstétta
- ▶ Ólíkt einstaklingsvinnu
 - Öðruvísi drifkraftar
 - Hlutverk fagmannsins annað
- ▶ Gagnkvæmur stuðningur
- ▶ Önnur sjónarhorn – ögrun og stuðningur
- ▶ Samkennd

Hópastarfið

- ▶ Alls 11 hópar með 6–8 manns innanborðs
- ▶ Alls 6 fundir með hverjum hópi
- ▶ Afmarkað umræðuefni hverju sinni
 1. Kynning
 2. Sorg, sorgarviðbrögð, álag og kreppur
 3. Félagslegt bakland, stuðningur og stoðkerfi
 4. Hjónabandið, ólík viðbrögð fólks, t.d. feðra og mæðra
 5. Koma með gagnlegan hlut, áfram umræður
 6. Lokafundur

Hópastarfið

- ▶ Frá ársbyrjun 2003 til hausts 2007
- ▶ Alls 75 þátttakendur
 - 40 mæður
 - 35 feður
- ▶ Tímabundið og afmarkað verkefni
- ▶ Mikilvægt að gera úttekt á hópastarfinu
- ▶ Fár rannsóknir til á hópastarfi með foreldrum barna með röskun á einhverfurófi

Rannsóknin á hópastarfinu

▶ Eigindleg ◦ Viðtöl við 6 foreldra, 3 mæður og 3 feður ◦ Viðtal við hópstjóra ◦ Viðtölin afrituð og lesin kerfisbundið aftur og aftur ◦ Meginþemu dregin fram ◦ Meiri dýpt	▶ Megindleg ◦ Rafrænn spurningalisti ◦ Opnar spurningar og krossaspurningar ◦ Alls gáfu 71 af 75 foreldrum samþykki fyrir þátttöku (95%) ◦ Tölfræðileg úrvinnsla ◦ Meira yfirlit

Niðurstöður – eigindlegar

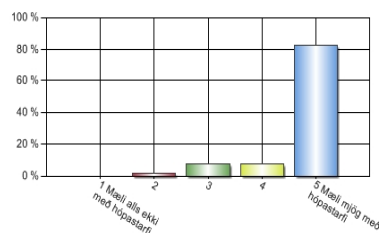
- ▶ Meginþemu eða þættir:

- ▶ Sorgin og sorgarferlið
 - Tímasetningin, fagleg leiðsögn, sáttin
- ▶ Samkenndin
 - Skipulagið, feðurnir, hlutdeildin
- ▶ Þjónustan
 - Valið, að nýta þjónustuna

Niðurstöður – megindlegar

- ▶ Svör bárust frá 52 foreldrum (73% svörun)
 - Konur 61%
 - Karlar 39%
- ▶ 58% fannst hópastarfið í heild „Mjög gagnlegt“
- ▶ Gagnlegustu fundirnir
 - Sorg og sorgarviðbrögð (62% merktu við „Mjög gagnlegt“)
 - Hjónabandið og ólík upplifun og viðbrögð foreldra (60% merktu við „Mjög gagnlegt“)

Niðurstöður – megindlegar

- ▶ Myndir þú mæla með hópastarfi fyrir aðra foreldra barna með röskun á einhverfurófi?

Niðurstöður rannsóknar í heild

- ▶ Niðurstöðum beggja hluta bar mjög saman
- ▶ Margir svöruðu opnu spurningunum ítarlega
- ▶ Hópastarfið gagnlegt í sambandi við tilfinningalega úrvinnslu í kjölfar greiningar
- ▶ Fagleg leiðsögn skipti miklu máli
- ▶ Samkenndin og hlutdeildin mikilvægar
 - Feðurnir
- ▶ Samsetning hópanna og tímasetning hópastarfsins mjög mikilvæg

Frá einum föður:

„Það á líklegast það sama við um þessa reynslu og þegar fórnarlömb hamfara, ýmist af náttúrunnar eða manna völdum, koma saman. Það er einfaldlega ómetanlegt að deila reynslunni og upplifa með öðrum í sömu sporum. Það eru ákveðin ósýnileg tengsl á milli foreldra einhverfra barna sem hægt er að virkja með mjög jákvæðum hætti, t.d. í gegn um svona hópastarf. Mér fannst líka gagnlegt að tala um sorgina og þessar hliðar sem eru oft á mörkum þess að vera viðurkenndar af okkur karlmönnum.“

Að lokum

- ▶ Þátttaka í hópastarfinu mikilvæg fyrir foreldra
- ▶ 87% myndu líklega eða örugglega taka þátt í slíku starfi aftur
- ▶ Nauðsynlegt að nýta þessa reynslu og þekkingu til áframhaldandi góðra verka
- ▶ Þakkir til foreldranna og allra sem komu að rannsókninni